

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central
Judecător: I. Rusu
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție
Judecători: T. Vieru, N. Craiu, O. Sternioală

ÎNCHEIERE

4 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire declarată de Iraisă Apostol,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Iraisă Apostol împotriva Primăriei satului Șuri, raionul Drochia, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Drochia, Nicolae Cîșlari cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și radierea înregistrării dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, prin care s-a respins recursul declarat de Iraisă Apostol și s-a menținut încheierea Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017

c o n s t a t ă

La 18 septembrie 2016, Apostol Iraisă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Șuri, raionul Drochia, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Drochia, Cîșlari Nicolae cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și radierea înregistrării dreptului de proprietate.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 23 mai 2017, s-a respins acțiunea depusă de Iraisă Apostol, ca fiind nefondată (f.d. 125, 130-133).

La 22 iunie 2017, Apostol Iraisă prin intermediul avocatului Tudorica Andrei a declarat apel nemotivat, împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 138).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 7 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Apostol Iraisă prin intermediul avocatului Tudorica Andrei, s-a acordat apelantului termen până la 26 septembrie 2017, ora 09-00, pentru a prezenta cererea de apel motivată și împuternicirile acordate avocatului ce a semnat apelul (f.d. 143-144).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017, s-a restituit apelul declarat de către Iraisă Apostol prin intermediul avocatului Tudorica Andrei, din motiv că nu au lichidat integral neajunsurile stabilite prin încheierea instanței de apel (f.d. 153-154).

La 5 octombrie 2017, Curtea de Apel a expediat în adresa părților, copia încheierii emise (f.d. 155 d).

Potrivit avizurilor de recepție anexate la dosar, rezultă că avocatul Tudorica Andrei și Apostol Iraisă, au recepționat copia încheierii emise, la 10 octombrie 2017 (f.d. 156, 157).

La 25 octombrie 2017, Apostol Iraisă a declarat recurs, împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017, solicitând casarea acesteia cu remiterea pricinii la rejudecare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, s-a respins recursul declarat de Iraisă Apostol și s-a menținut încheierea Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 (f.d. 168-171).

La 19 februarie 2018, Iraisă Apostol prin intermediul oficiului poștal a depus cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, solicitând casarea încheierii cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii sale, revizuenta a indicat că nu este de acord cu decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017.

În drept, cererea de revizuire este întemeiată pe art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 14 martie 2018, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire Primăriei satului Șuri raionul Drochia, informându-o despre posibilitatea depunerii referinței. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată până la examinarea cauzei, admisibilitatea cererii se decide în lipsa acesteia (f. d. 145).

Până la examinarea cauzei, Primăria satului Șuri raionul Drochia nu a depus referință la cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul deciziei contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Structura logico – juridic a articolului 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă se fundamentează pe rațiunea că cererea de revizuire se depune în scris, iar revizuentul este obligată să indice temeiurile specificate expres și exhaustiv în articolul 449, anexând probele ce le confirmă. Totodată, alineatul 4 din articolul citat, nu admite depunerea repetată a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri.

În acest sens, instanța de judecată își propune să verifice respectarea acestor condiții legale pentru autorizarea unei asemenea cereri introduse pe o cale de atac de retractare, care pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară.

Luând în considerare cele menționate și în urma studierii cererii de revizuire, instanța de judecată constată că aceasta a fost depusă de subiectul abilitat cu dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească în conformitate cu articolul 447 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același context, Iraisă Apostol a invocat temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, invocând în acest sens că nu este de acord cu deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, deoarece nu au fost constatate pe deplin circumstanțele importante pentru examinarea cauzei, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

În același timp, succesiunea materialelor cauzei, confirmă că cererea revizuyentei nu a fost depusă repetat.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că revizuentul a îndeplinit condițiile de formă cerute de articolul 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar fondul cererii

nu a fost judecat anterior de către o instanță de judecată, fiind necesar de purces la analiza argumentelor inserate în aceasta.

Din aceste raționamente, instanța de revizuire subliniază că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. România*, 28 octombrie 1999, parag. 61; *Roșca v. Moldova*, 22 martie 2005, parag. 24).

Sub acest aspect, Colegiul notează că, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a constatat în mod frecvent încălcări ale articolului 6 parag. 1 din Convenție, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la încălcarea principiului indicat *supra* (a se vedea *Popov c. Moldovei (nr.2)*, 6 decembrie 2005, par. 52 – 58; „*Oferta Plus*” *S.R.L. c. Moldovei*, 19 decembrie 2006, par. 104-107 și 112-115; *Melnic c. Moldovei*, 14 noiembrie 2006, par. 38 - 44; *Istrate c. Moldovei*, 13 iunie 2006, par. 46 – 61, *Lipcan v. Moldova*, 17 decembrie 2013, parag. 17 – 21, *Brantom International S.R.L. și alții v. Moldova*, 10 februarie 2015, parag. 30 – 32).

Conjunctura prezentată mai sus impune, în prealabil, obligația instanței de revizuire de a verifica termenele de depunere a cererii de revizuire în acord cu art. 450 din Codul de procedură civilă (a se vedea „*Oferta Plus*” *S.R.L. v. Moldova*, *ibidem*, parag. 109, *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, 3 martie 2009, parag. 41, *Lipcan v. Moldova*, *ibidem*, parag. 17).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în această cauză, revizuenta și-a întemeiat cererea pe articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În aceste circumstanțe, conform articolului 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei (temeiul din art. 449 lit. b).

Cu referire la prevederile normei enunțate, Colegiul ține să menționeze că termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp înăuntrul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. Termenul dat este unul legal și imperativ.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de revizuire relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv pînă la pronunțarea

hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul concluzionează că de către revizuentă nu a fost respectat termenul de depunere a cererii de revizuire.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține că Iraisă Apostol a invocat ca temei de revizuire anexând la cererea depusă la 3 aprilie 2018: titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 19 ianuarie 2016 eliberat pe numele lui Nicolae Cîșlari, certificatele nr. 1249 și 1250 din 4 octombrie 1993 eliberate de Primăria satului Șuri raionul Drochia pe numele lui Nicolae Cîșlari, răspunsul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-09/502 din 11 aprilie 2017, răspunsul Primăriei satului Șuri raionul Drochia nr. 52 din 30 aprilie 2017, răspunsul Primăriei satului Șuri raionul Drochia nr. 4 din 15 martie 2016, certificatul din arhivă din 1 iulie 1996 și înscrisuri întocmite de către revizuentă (f.d. 185-193).

În acest aspect, se constată că, cererea de revizuire înaintată la 19 februarie 2018, este depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege de depunere a cererii de revizuire.

În acest sens, se vor reține prevederile art. 450 Cod de procedură civilă, care condiționează posibilitatea depunerii cererii de revizuire în baza temeiului prevăzut la litera b), acesta fiind de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei.

Prin urmare revizuenta nu a demonstrat că nu a cunoscut anterior circumstanțele invocate a fi noi, precum și nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla aceste circumstanțe în timpul judecării anterioare a pricinii.

Mai mult decât atât este de menționat că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 19 ianuarie 2006, eliberat pe numele lui Nicolae Cîșlari, certificatele nr. 1249 și 1250 din 4 octombrie 1993 eliberate de Primăria satului Șuri raionul Drochia pe numele lui Nicolae Cîșlari au fost anexate la materialele pricinii, fiind supusă aprecierii la examinarea cauzei în fond (f.d.13-14).

Cît privește răspunsul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-09/502 din 11 aprilie 2017, răspunsul Primăriei satului Șuri raionul Drochia nr. 52 din 30 aprilie 2017, răspunsul Primăriei satului Șuri raionul Drochia nr. 4 din 15 martie 2016, certificatul din arhivă din 1 iulie 1996 și înscrisurile întocmite de către revizuentă, instanța indică că Iraisă Apostol nu a demonstrat că nu a cunoscut anterior circumstanțele invocate a fi noi, precum și nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla aceste circumstanțe în timpul judecării anterioare a pricinii.

Totodată, instanța opinează că înscrisurile, supuse cercetării *supra*, nu pot fi apreciate ca fapte, circumstanțe sau documente noi, care nu au fost cunoscute anterior și care nici nu puteau fi cunoscute anterior de către părțile în proces. Așadar, în viziunea instanței, este cert că revizuenta era conștientă de existența unor asemenea acte și nu avea niciun impediment legal în prezentarea acestora în fața instanțelor de judecată până la termenele de examinare a cererii lor. Or, instanța de judecată reține că fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar, în conformitate cu art. 122 alin. (4) din Codul de procedură civilă, se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanții la proces până la data stabilită de judecător, cu excepția cazurilor prevăzute la art.204 și art.372 alin.(1). Deci aceștia nu au prezentat excepții de la regula generală.

Suplimentar, instanța menționează că conținut probelor invocate de revizuent drept temei de revizuire reflectă aceeași informație, care există la materialele cauzei.

Mai mult decât atât, instanța reține că probele invocate în susținerea cererii de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de prima instanță și nu relevă asupra încălcărilor stabilite de Curtea de Apel Bălți la primirea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând toate materialele prezentate de revizuent, nu găsește niciun motiv de a deroga de la constatările Curții Europene, în jurisprudența consecventă a acesteia, pe cazuri similare, cum ar fi, *Popov v. Moldova (nr.2)*, *ibidem*, parag. 50 - 51; „*Oferta Plus*” *S.R.L. v. Moldova*, *ibidem*, parag. 105-107; *Eugenia și Doina Duca v. Moldova*, *ibidem*, parag. 36 – 38, „*Rusu Lintax*” *S.R.L. v. Moldova*, 13 decembrie 2016, parag. 12 -14.

În consecință, instanța apreciază că înscrisurile și argumentele susținute de revizuentă nu întrunesc nicio condiție prevăzută de articolul 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar, în atare situație, nu există temeiuri legale de a admite cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 453 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate *supra*, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea depusă de Iraisă Apostol urmează a fi declarată inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea de revizuire declarată de Iraisă Apostol împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Iraisă Apostol împotriva Primăriei satului Șuri, raionul Drochia, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Drochia, Nicolae Cîșlari cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și radierea înregistrării dreptului de proprietate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală